

PATVIRTINTA

viešosios įstaigos Vilkaviškio pirminės
sveikatos priežiūros centro vadovo
2020-07-24 įsakymu Nr.V-87

GYDYTOJO AKUŠERIO-GINEKOLOGO PAREIGYBĖS APRAŠYMAS NR.PI-120

I. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

1. Gydytoju akušeriu- ginekologu gali dirbti asmuo, turintis Lietuvos Respublikoje galiojančius gydytojo diplomą ir akušerio- ginekologo specialybę patvirtinantį dokumentą – licenciją.

2. Gydytoją akušerį- ginekologą į darbą priima ir atleidžia asmens sveikatos priežiūros įstaigos vadovas.

3. Savo darbe gydytojas akušeris- ginekologas, dirbantis šeimos gydytojo komandoje (toliau- gydytojas akušeris- ginekologas) vadovaujasi pareigybės aprašymu, oficialiais Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijos dokumentais, įstaigos vadovo nurodymais.

4. Gydytojas akušeris- ginekologas yra tiesiogiai pavaldus įstaigos vadovui.

II. KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI

5. Gydytojas akušeris-ginekologas turi žinoti, mokėti ir išmanyti:

5.1. bendrosios socialinės medicinos ir sveikatos apsaugos organizavimą;

5.2. savarankiškai įvertinti pacientės būklę;

5.3. medicinos etikos ir deontologijos, Hipokrato priesaikos reikalavimus;

5.4. teikti kvalifikuotą ambulatorinę-akušerinę-ginekologinę pagalbą;

5.5. diagnozuoti ankstyvasias ligas ir jas gydyti;

5.6. nustatyti medicinines indikacijas darbui keisti;

5.7. taikyti šiuolaikinius diagnostikos būdus;

5.8. diagnozuoti nėštumą bei gydyti jo komplikacijas;

5.9. diagnozuoti ir gydyti lytines ligas.

III. TEISĖS

6. Gydytojas akušeris-ginekologas turi teisę:

6.1. verstis gydytojo akušerio-ginekologo praktika šeimos gydytojo komandoje (toliau- gydytojas akušeris- ginekologas), teisės aktu, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, nustatyta tvarka;

6.2. išrašyti receptus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. 112 „Dėl Receptų rašymo ir vaistinių preparatų, medicinos priemonių (medicinos prietaisų) ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) vaistinėse gyventojams ir popierinių receptų saugojimo, išdavus (pardavus) vaistinius preparatus, medicinos priemones (medicinos prietaisus) ir kompensuojamąsias medicinos pagalbos priemones vaistinėje, taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

6.3. išduoti medicininius ar sveikatos pažymėjimus (pažymas) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

6.4. pagal kompetenciją konsultuoti pacientus, fizinius ir juridinius asmenis Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, nustatyta tvarka;

6.5. atsisakyti teikti sveikatos priežiūros paslaugas, jei tai prieštarauja gydytojo profesinės etikos principams arba gali sukelti realų pavojų paciento ar gydytojo gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

6.6. nustatyti vaiko gimimo momentą Lietuvos Respublikos vaiko gimimo momento nustatymo įstatymo nustatyta tvarka;

6.7. nustatyti asmens mirties faktą Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo nustatyta tvarka;

6.8. gauti darbui būtiną informaciją apie gydomus ir konsultuojamus pacientus Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių pacientų asmens duomenų tvarkymą, nustatyta tvarka;

6.9. atlikti asmens laikinojo nedarbingumo ekspertizę;

6.10. Gydytojas akušeris-ginekologas turi ir kitų teisių, nustatytų kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą.

IV SKYRIUS PAREIGOS

7. Gydytojas akušeris-ginekologas privalo:

7.1. teikti būtinąją medicinos pagalbą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

7.2. pagal savo kompetenciją, nurodytą Lietuvos medicinos normoje, ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje dirba, asmens sveikatos priežiūros licenciją tirti, diagnozuoti ir gydyti ligas, būkles bei sveikatos sutrikimus, rekomenduoti ir dalyvauti organizuojant ligų ir sveikatos sutrikimų profilaktikos priemones bei užtikrinti teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;

7.3. Gydytojo akušerio-ginekologo kompetencijai nepriskirtais atvejais pacientui, kuris į jį kreipiasi, suteikti būtinąją medicinos pagalbą ir pacientą nusiųsti pas gydytoją, turintį licenciją verstis atitinkama medicinos praktika;

7.4. bendradarbiauti su sveikatos priežiūros ir kitais specialistais;

7.5. suteikti informaciją pacientui apie sveikatos stiprinimą, išsaugojimą ir ligų profilaktiką;

7.6. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

7.7. pagal kompetenciją vykdyti sveikatos programas;

7.8. laikytis gydytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti;

7.9. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

7.10. laikytis licencijuojamos gydytojo veiklos sąlygų;

7.11. tvarkyti gydytojo akušerio- ginekologo praktikos dokumentus, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

7.12. paaiškinti gydytojo akušerio- ginekologo praktikos aplinkybes Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymu;

7.13. taikyti tik medicinos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius tyrimo, diagnostikos ir gydymo metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis;

7.14. naudoti tik teisės aktų, reguliuojančių medicinos priemonių (prietaisų) naudojimą, reikalavimus atitinkančias medicinos priemones (prietaisus), išskyrus kituose teisės aktuose

nustatytas išimtis. Užtikrinti, kad medicinos priemonės (prietaisai) būtų naudojamos šiame papunktyje nurodytų teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis gamintojų su medicinos priemone (prietaisu) pateikiama informacija;

7.15. nediskriminuoti pacientų dėl amžiaus, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų;

7.16. teisės aktų nustatyta tvarka pranešti teisėsaugos bei kitoms įgaliotoms valstybės institucijoms apie sužalotus pacientus, kuriems žala galėjo būti padaryta nusikalstama veika;

7.17. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių gydytojo praktiką, nustatytas pareigas.

V SKYRIUS KOMPETENCIJA

8. Gydytojo akušerio- ginekologo profesinę kompetenciją sudaro žinios ir gebėjimai, kurie įgyjami baigus šeimos gydytojo profesinę kvalifikaciją suteikiančias studijas bei nuolat tobulinant įgytą profesinę kvalifikaciją atsižvelgiant į medicinos mokslo ir praktikos pažangą.

9. Gydytojas akušeris-ginekologas turi žinoti:

9.1. dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus;

9.2. asmens duomenų apsaugos principus;

9.3. medicinos statistikos pagrindus;

9.4. sveikatos draudimo pagrindus;

9.5. sveikatos teisės pagrindus;

9.6. naudojimosi informacinėmis ir ryšio technologijomis būdus, mokėti jomis naudotis.

10. Gydytojas akušeris-ginekologas turi išmanyti:

10.1. saugos darbe reikalavimus;

10.2. medicinos etikos ir deontologijos pagrindus;

10.3. ligų epidemiologiją, etiologiją, patogenezę, diagnostiką ir gydymą bei jų profilaktikos principus;

10.4. žmogaus psichologijos ypatumus, dažniausius psichikos sutrikimus, sveiko ir sergančio žmogaus bei jo artimųjų psichologiją, taip pat socialinių veiksnių įtaką;

10.5. pagrindinius slaugos principus;

10.6. žmogaus organizmo anatominius ir fiziologinius ypatumus priklausomai nuo amžiaus;

10.7. vaistinių preparatų klinikinę farmakologiją;

10.8. įrodymais pagrįstos medicinos principus;

10.9. sveikos gyvensenos principus ir sveikatos mokymo metodikas;

10.10. profesinės sveikatos ir darbo medicinos principus;

10.11. imunoprofilaktikos principus;

10.12. bendrusius asmens sveikatos priežiūros organizavimo principus.

11. Gydytojas akušeris-ginekologas turi gebėti:

11.1. konsultuoti pacientą:

11.1.1. ūminių ir lėtinių ligų ir sveikatos sutrikimų bei profilaktikos klausimais;

11.1.2. šeimos planavimo klausimais;

11.1.3. kūdikių žindymo ir maitinimo klausimais;

11.1.4. racionalaus vaistų vartojimo, suderinamumo ir pacientų atsakomybės, laikantis rekomenduojamo gydymo plano, klausimais;

11.2. atlikti bendrą paciento ištyrimą;

11.3. atlikti specialų paciento ištyrimą:

11.3.1. akušerinį ir ginekologinį ištyrimą;

11.3.2. ištyrimą prieš planinę intervencinę procedūrą, operaciją;

11.4. prižiūrėti normalų nėštumą pagal nėštumo priežiūros aprašą;

- 11.5. sudaryti skiepu planą ir vertinti skiepijimo indikacijas ir kontraindikacijas;
- 11.6. valdyti karščiavimo, skausmo sindromus;
- 11.7. atlikti asmens profilaktinį sveikatos tikrinimą tokį tikrinimą reguliuojančių teisės aktu nustatyta tvarka;
- 11.8. įtarti smurto artimoje aplinkoje apraiškas;
- 11.9. įtarti, diferencijuoti, diagnozuoti ir gydyti šiuos sveikatos sutrikimus, būkles ir ligas, prireikus pasitelkdamas kitus asmens sveikatos priežiūros specialistus:
 - 11.9.1. nepageidaujamas reakcijas į vakcinas;
 - 11.9.2. arterinę hipertenziją;
 - 11.9.3. hemorojų;
 - 11.9.4. viršutinių ir apatinių šlapimo takų infekcijas;
 - 11.9.5. lytiniu keliu plintančias infekcijas;
 - 11.9.6. šlapimo pūslės neuroraumeninę disfunkciją;
 - 11.9.7. lėtinę inkstų ligą;
 - 11.9.8. lėtinį nefritinį sindromą;
 - 11.9.9. nefrozinį sindromą;
 - 11.9.10. inkstų ir šlapimtakių akmenis;
 - 11.9.11. policistinį inkstą;
 - 11.9.12. šlapimo nelaikymą ir susilaikymą;
 - 11.9.13. įvairių kūno vietų sumušimus, raiščių patempimus, nekomplikuotas žaizdas;
 - 11.9.14. odos nudegimus ir nušalimus;
 - 11.9.15. maisto, vaistų ir cheminių medžiagų sukeltas alergines reakcijas;
 - 11.9.16. atopinį, seborėjinį ir kontaktinį dermatitą;
 - 11.9.17. infekcines odos, poodžio ir bambos ligas;
 - 11.9.18. pragulas ir trofines opas;
 - 11.9.19. virusines dermatozes;
 - 11.9.20. grybelines ligas;
 - 11.9.21. niežus, pedikuliozę;
 - 11.9.22. menopauzę, moters klimakterinę būklę, menopauzinius ir perimenopauzinius sutrikimus;
 - 11.9.23. laktacijos sutrikimus ir mastitą, susijusį su gimdymu;
 - 11.9.24. makšties ir vulvos uždegimus;
 - 11.9.25. padidėjusį gliukozės kiekį kraujyje ir nenormalų gliukozės toleravimo mėginį;
 - 11.9.26. nutukimą ir mitybos nepakankamumą;
 - 11.9.27. vitaminų stoką ir hipervitaminozę;
 - 11.9.28. geležies, vitamino B12, folatų stokos, mitybinę ir kitų ligų sąlygotą anemiją;
- 11.10. paskirti tyrimus, reikalingus šeimos gydytojo kompetencijai priskiriamoms ligoms, būklėms ir sveikatos sutrikimams diagnozuoti, bei vertinti jų rezultatus:
 - 11.10.1. bendrą šlapimo tyrimą ir albumino / kreatinino santykį šlapime;
 - 11.10.2. bendrą kraujo tyrimą;
 - 11.10.3. biocheminius kraujo tyrimus (lipidų apykaitos tyrimą (lipidogramą), kalio, natrio, kreatinino, alanininės aminotransferazės, asparagininės aminotransferazės, šarminės fosfatazės, bilirubino, gliukozės, šlapimo rūgšties);
 - 11.10.4. uždegimo rodiklius (C reaktyvinį baltymą, eritrocitų nusėdimo greitį (ENG));
 - 11.10.5. gliukozės tolerancijos testą;
 - 11.10.6. kraujo krešumo tyrimus (protrombino laiką (SPA ar kitu būdu), tarptautinį normalizuotą santykį (TNS), aktyvinto dalinio tromboplastino laiką (ADTL));
 - 11.10.7. kraujo grupės ir Rh faktoriaus tyrimus;
 - 11.10.8. sifilio (RPR) ir specifinį (treponeminį) tyrimą su *T. pallidum* antigenų (TPHA) tyrimu;

- 11.10.9. šlapimo pasėlį;
- 11.10.10. žmogaus imunodeficitu viruso testą;
- 11.10.11. onkocitologinį gimdos kaklelio tepinėlį;
- 11.10.12. ginekologinį tepinėlį iš makšties ir gimdos kaklelio;
- 11.10.13. enterobiozės tyrimą;
- 11.11. atlikti procedūras, būtinas šeimos gydytojo kompetencijai priskiriamoms ligoms, būklėms ir sveikatos sutrikimams diagnozuoti ir gydyti:
 - 11.11.1. visų amžiaus grupių asmenų vakcinaciją;
 - 11.11.2. paimti ėminius mikrobiologiniam tyrimui standartinėse terpėse;
 - 11.11.3. paimti ėminius enterobiozei, helmintozėms nustatyti;
 - 11.11.4. paimti gimdos kaklelio tepinėlį;
 - 11.11.5. atlikti pirminį nekomplikuotų žaizdų sutvarkymą ir tęsti jų gydymą;
 - 11.11.6. atlikti įvairių kūno vietų tvarstymą;
- 11.12. suteikti pirmąją medicinos pagalbą:
 - 11.12.1. praradus sąmonę;
 - 11.12.2. hipoglikemijos atveju;
 - 11.12.3. ūminių alerginių reakcijų ir anafilaksinio šoko atveju;
 - 11.12.4. trauminio šoko ir hipovolemijos atveju;
 - 11.12.5. hipertermijos ir hipotermijos atveju;
 - 11.12.6. nudegus, nušalus.
- 12. Gydytojas akušeris- ginekologas turi gebėti įtarti ir pagal kito asmens sveikatos priežiūros specialisto rekomendacijas gydyti:
 - 12.1. navikus (gydyti piktybinius navikus – tik sveikatos apsaugos ministro nustatytais atvejais);
 - 12.2. gerybinę prostatos hiperplaziją;
 - 12.3. spondilopatiją;
 - 12.4. odos ikinavikines ligas;
 - 12.5. imunodeficitu sindromą;
 - 12.6. žmogaus imunodeficitu viruso (ŽIV) infekciją ir įgytą imunitetu deficitu sindromą (AIDS);
 - 12.7. gresiantį abortą ir tariamąjį gimdymą;
 - 12.8. endometriozę, gimdos ir gimdos kaklelio uždegimines ir neuždegimines ligas;
 - 12.9. moters lytinių organų nusileidimą (prolapsą);
 - 12.10. mėnesinių ciklo sutrikimą;
 - 12.11. gestacinį cukrinį diabetą;
 - 12.12. moterų pirminį bei antrinį hipogonadizmą;
 - 12.13. krešėjimo sutrikimą ir trombofiliją;
- 13. Gydytojas akušeris- ginekologas turi laiku siųsti pacientą specializuotos pagalbos, įtardamas:
 - 13.1. piktybinį naviką;
 - 13.2. sepsį ir kitas bakterinių infekcijų ūmines komplikacijas;
 - 13.3. preeklampsiją ir eklampsiją;

VI.GYDYTOJO AKUŠERIO-GINEKOLOGO ATSAKOMYBĖ

- 14. Gydytojas akušeris-ginekologas atsako:
 - 14.1. už padarytas profesines etikos klaidas, aplaidumą ir netinkamai atliktas profilaktikos, tyrimo, diagnostikos ir gydomąsias procedūras;

14.2. už žalą, padarytą pacientei ar įstaigai, dėl savo kaltės ar neatsargumo.